

JUMAL ON ARMASTUS

Aivi Otsnik

Jagan mälestusi oma onust Edgar Otsast.

Edgar Ots sündis 9. mail 1917. a Harjumaal Jõe-
lähtme vallas Ihasalu külas üheteistlapselise kaluripere
kaheksanda lapsena. Neist kaheksa õde-venda sirgu-
sid täiskasvanuks, kolm aga surid imikuna. Esimese ja
viimase lapse vahele mahtus 22 aastat.

Jaagu nime kandev kodutalu asus väga tihedasti
asustatud maalilise rannaküla keskel. Maja ühtedest
akendest paistis meri oma suure veteväljaga, millest
kerkisid mõned saared, teispool maja laius põld ja
selle taga mets. Olen ise oma lapsepõlve suved seal
veetnud, seepärast võin ette kujutada selle suure pere
laste mängu ja ka töötegemisi.

Edgari vanemad Elvine ja Johannes olid oma ausa
meele ja abivalmis olekuga külarahva seas lugupeetud
inimesed.

1925. a alustas Edgar kooliteed Neeme Algkoolis
ja 1931. a jätkas õpinguid Tallinna Linna Poeglaste
Humanitaargümnaasiumis (praegune Gustav Adolfi
Gümnaasium). Sel ajal elas ta tuttava vanatädi juures
Magasini tänavas. 1936. aastal lõpetas Edgar edukalt
gümnaasiumi ja soovis jätkata oma õpinguid ülikoolis
teoloogia alal, aga majanduslikel põhjustel polnud see
tal kahjuks võimalik.

Edgari vanemad olid Jõelähtme koguduse liikmed
ja ka lapsed said seal oma leeriõnnistuse. Edgar kon-
firmeeriti 5. juulil 1936. a õpetaja Petersoni poolt. Kui
pere vanemad lapsed said usklikuks, hakati vanemate
kodus pidama vennastekoguduse palvetunde. Esmalt
tunnistasid oma Päästjast vanem poeg Albert, kes
hiljem oli Tuhala koguduses jutlustaja, ja siis Edgar.
Vend Albert ja õed Benita ning Ella hakkasid käima
Harju-Jaani noortekooris laulmas, suvevaheagadel
laulis ka Edgar seal kaasa. (koorijuhiks oli Harald
Meri, hilisem Järva praost, kes mõrvati).

Juba gümnaasiumis õppimise ajal külastas Edgar
vennastekoguduse palvemaja Kaupmehe tänaval, vars-
ti laulis ta seal meeskooris tenorit, mängis mandolii-
nikooris ja kõneles Noorte Kodus (see asus palvela
hoovil) peetavates palvetundides.

1936. a asus Edgar õppima Tondi Sõjakooli, mille
lõpetas 1937. a lipniku auastmes. Ta oleks võinud jää-
da sinna õppejõuks, kuid otsustas tööle minna raud-
teele, kus korrigeeris rongide sõiduplaane.

1941. a kolis Raudteevalitsus Riiga, kuhu ka Edga-
ril tuli minna. Liikluse korraldamine nõudis palju te-
gemist, sageli pidi töötama ka öösi. Seal haigestus
onu Edgar südamelihaste põletikku.

Pärast sõda kutsus Ranna koguduse õpetaja An-
ton Eilart Edgari organistiks Ranna kirikusse, kus ta
mängis harmooniumil. Tema soovitas Edgaril hakata

õppima õpetajaks. Juba Raudteevalitsuses tööl olles
alustas Edgar Ots õppimist Usuteaduse Instituudis,
esialgu küll vabakuulajana (umbes aastatel 1952-53).
Arvestades oma töökoormust ja ka invaliidsust, lahkus
ta Raudteevalitsusest 1. aprillil 1956 omal soovil.

1956. a tegi onu Edgar ettepaneku Martin Kele-
mendile, kes oli enne sõda pühapäevakoolitööd tei-
nud, hakata jälle lapsi koguma ja neid õpetama. Ise
lubas nõu ja jõuga abistada. Juba detsembri alguses
toimus meie kodus esimene lastetund. Sel õhtul kogu-
nes meile suurel hulgal lapsi ja nende vanemaid. Onu
Martin jutustas ühe loo, mida küll täpselt enam ei
mäleta, ja me laulsime laule. Noodimaterjal oli kasin,
peamiselt kasutasime väikest laulikut, milles oli valik
ühe- ja kolmehääelseid koraale.

Siit sai alguse põrandaalune pühapäevakooli tege-
vus pikkadeks aastateks meile, hiljem ka meie lastele,
kuni ajani, mil tohtis põranda alt välja tulla. Loomu-
likult pidi iga kord kellelgi sünnipäev olema, muidu
poleks tol ajal sellist suurt kogunemist saanud olla.

27. juunil 1957 ordineeris peapiiskop Jaan Kiivit
(assisteerisid praostid Evald Saag ja Robert Kannuke-
ne) Edgar Otsa Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus
aseõpetajaks. Prooviaasta möödus Tallinna praosti
Georg Klaus'i juhendamisel Nõmme Rahu koguduses.
Samal ajal oli ta jutlustajaks koguduse filiaalis Harku

palvelas ja ühtlasi jätkas õpinguid Usuteaduse Instituudis. Kui õpetaja Kaide Rätsep läks Inglismaale õppima, määras peapiiskop Jaan Kiivit 1958. a E. Otsa Tallinna Kaarli koguduse õpetajaks, kus ta kolm aastat õpetaja Edgar Hargi kõrval teenis. Kogudus oli suur ja tööd palju. Tol ajal elas onu Edgar pisikeses kööktoast koosnevas korteris Koidu tänaval (Luise tänav lõppes selle maja ees). Maja akendest paistis Kaarli kirik. Küllastasin teda seal üsna sageli, sest minu ema, tema noorim õde, aitas teda majapidamistöodes, kuna häired südametegevuses takistasid tal füüsilist tööd teha.

Pärast seda kui õpetaja Rätsep tuli Inglismaalt tagasi, tegi kirikuvalitsus Edgarile ettepaneku asuda teenima Järva-Peetri kogudust. Küllastasime koos minu vanematega seda kogudust 1961. a. Mäletan, et onu muutus seal kurvaks. Arvestades tolle aja bussiliiklust ja tema tervislikku olukorda, oli see ettepanek talle väga raske. Pealegi olid ta vanemad kõrgesse ikka jõudnud, nad küll elasid meie kodus, aga Edgar küllastas neid väga tihti ja oli neile hingeline tugi. Tema suureks rõõmuks anti talle Randvere koguduse teenimine.

Selleks ajaks oli Edgar kolmanda grupi invaliid, aga et tervis halvenes, soovis ta taotleda teist invaliidsusgruppi ning seda tuli vormistada haiglas. Aga varsti, ühel sügisel pühapäeva varahommikul, töid Kaarli koguduse esindajad Kõrm ja Truupere meile kurva teate, et onu Edgar on surnud. See oli mulle, noorele tüdrukule, 9. klassi õpilasele, suur ehmatatus ja arusaamatus, sest ta läks haiglasse, et invaliidsusgruppi muuta, aga juhtus hoopis ootamatu: ühe süsti tagajärjel vajus ta palatis oma voodil kokku, avatud Piibel kätel, ja suri 2. novembril 1963.

Tema ärasaatmine 9. novembril Tallinna Jaani kirikust oli rahvarohke, küll aga väga kurb, sest vana ema oli kaotanud oma kalli poja, õed-vennad oma armsa venna, ametikaaslased ustava kaastöötaja ja paljud paljud oma lähedase sõbra. Väike Jõelähtme kirik ei tahtnud mahutada kogu matuseliste hulka. Nii ametivendade kui ka sugulaste-sõprade järellhüüded tunnistasid, et Edgar oli olnud tõsine jumalakartlik inimene, kelle elu läks sõnaga kokku - ta oli nagu armastuse jünger. Õpetaja Edgar Otsa kalmuküngas Jõelähtme kalmistul uppus pärgade ja lillekuhilate alla. Kalmukivile on raiutud: Jumal on armastus, mis oli ka tema elu motoks.

Onu Edgaril polnud lapsi, aga tal oli palju ristilapsi, keda ta väga armastas, küllastas neid või nemad teda. Tal oli ka väga palju sõpru üle Eesti. Kus palvetunde peeti, sinna kutsuti ikka teda Jumala Sõna kuulutama.

Iseloomult oli ta tagasihoidlik, ei tõstnud kunagi ennast esile, vaid kõigis kordaminekuis andis au Jumalale. Ka praost Klaus on teda kui ametivenda nimeta-

nud tõeliseks kristlaseks. Seltskonnas oli ta tagasihoidlik, aga siiski väga lugupeetud kaaslane. Tal jätkus alati rõõmsat meelt, oskust ning tahet kuulata teisi inimesi ja aidata hädasolijaid.

Ka mina mõtlen suure tänutundega oma onule, kelle õhutusel asusin õppima UI muusikaosakonda. Tema kinkis mulle ka klaveri, et saaksin kodus pilli harjutada. Kui ta oli Harku palvelas jutlustaja, küllastasin tihti palvekoosolekuid. Sel ajal toimusid aastavahe- tusel öised palvetunnid - uus aasta võeti alati vastu põlvedel. Aga need aastad olid ka õnnistusrikkad. Mällu on sööbinud üks ta kõnedest Harku palvela kantslist. Tema hääletoon, kui ta juba kolmandat korda esitas Jeesuse küsimust Peetrusele: "Siimon, Joonas poeg, armastad Sina mind?" (Jh 21:17), kõlab mul veel praegu - üle 40 aasta tagant - kõrvus, sest see oli erilise väega öeldud.

Poolteist aastat oli onu Edgar surnud, kui ühel ööl nägin unes, et onu tuli meie maja uksest sisse ja talle ruttas vastu mu vanaema, tema ema, kes oli nädal aega halvatuna voodis lamanud (ei saanud enam tõusta ega rääkida). Unes imestasin ma sügavalt, et vanaema suudab püsti tõusta, kõndida ja talle rõõmsalt hüüda: "Sa tulid mulle vastu!" Siis aga jäi unenägu pooleli, sest ema äratas mind üles, öeldes, et vanaema suri, ja palus appi toimetama. See pilt on mällu sööbinud ja elavana saatnud mind kogu elu.

Jeesus ütles: "Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest minust lahus ei suuda te midagi teha" (Jh 15:5).

Artikkel on ilmunud Kaarli koguduse 2003. a jõulukuu ajakirjas "Sulane"